

L'evolució del Front d'Alliberament Nacional algerià

Una revolució que no admet dissidències

Després d'haver lluitat contra la metròpoli francesa, el Front d'Alliberament Nacional ha desenvolupat a Algèria una política dura i monolítica que ha portat al fracàs de la revolució.

El desafiament islàmic

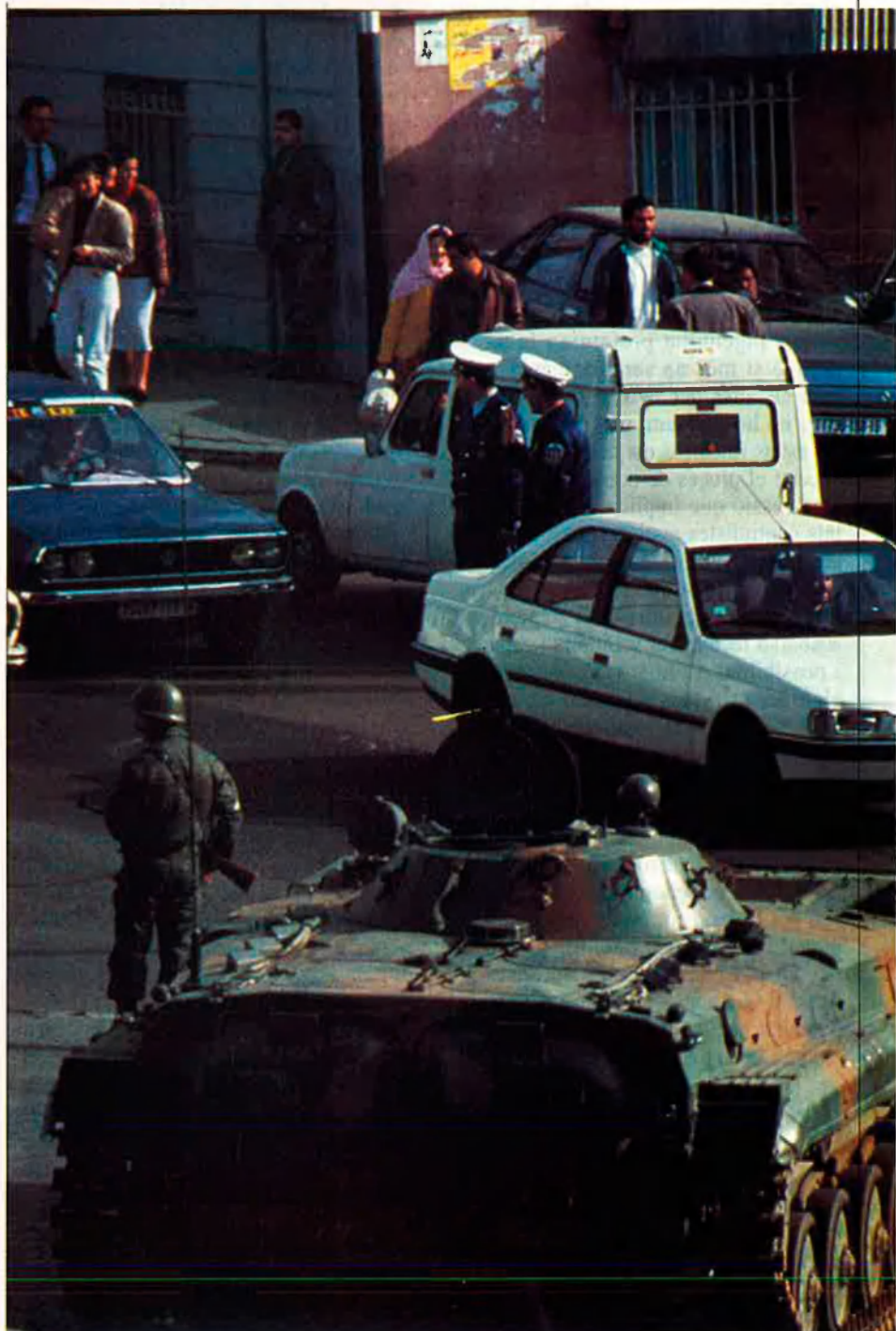


La revolució algeriana morí l'octubre de 1988, almenys en el cor de molts occidentals que creien que en aquell país magribí es cultivaven els valors de solidaritat i igualtat. Els carros

de combat sortiren als carrers d'Alger per liquidar una manifestació espontània de joves cansats per les promeses dels dirigents del Front d'Alliberament Nacional (FLN) i la corrupció que s'havia apoderat de l'administració. Els crits dels joves foren ofegats pels trets, fet que demostrava que la revolució no admetia crítiques ni dissidències. Moriren 159 persones, segons les xifres oficials, encara que els testimonis dels incidents parlen de més de 500.

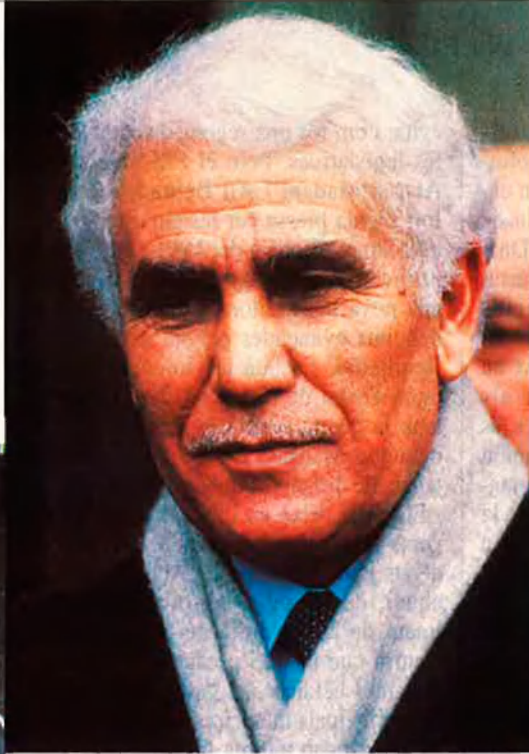
La veu dels no-alineats, el defensor de la causa sahariana, el portaveu dels desheretats, l'exemple per les lluites anticolonials sucumbia 37 anys després d'iniciar-se la guerra contra la metròpoli. La legitimitat guanyada amb la gosadia d'enfrontar-se a França s'havia consumit en unes poques hores de disturbis. Algèria deixava d'existir com a símbol per als que buscaven una via per a superar el desenvolupament i els lligams colonials que no passava pel ja desprestigi socialisme real.

Xocat per la matança, convençut que el sistema havia de reformar-se per sobreviure, el president Chadli Benjedid encapçalà els canvis per renunciar a l'hegemonia política del FLN i instaurar, a poc a poc, un estat de dret i acabar amb la rígida planificació econòmica, causant de tants desastres. El colp d'estat militar de fa una setmana ens demostra que la transició algeriana es realitzà desordenadament, afavorint l'ascens de l'integrisme islàmic i de les intransigències. Com digué el diari *Le Monde*, sensible al que



succeeix a l'altra banda de la Mediterrània, "ha estat pitjor el remei que la malaltia". Els demòcrates no poden estar satisfets per l'interrupció del procés electoral per una colla de militars, concluí el diari parisenc.

La història de la revolució algeriana des de la formació dels primers grups insurgents, com l'Organització Especial, fins la creació del Comitè Revolucionari per la Unitat i l'Acció (CRUA, precursor del FAN), està farcida de tensions i diferències, resoltes en gran part mitjançant mètodes expeditius. Dels nou di-



Chadli Bendjedid, un president superat per les circumstàncies.

ARXIU

rigents que fundaren al març de 1954 el CRUA, Hocine Ait Ahmed, Admet Ben Bella, Mohamed Budiaf, Blekacem Krim i Mohamed Khider sofriren les conseqüències de la intolerància del Front d'Alliberament Nacional. Ait Ahmed és, potser, el més carismàtic de tots ells. Evadit de la presó el 1966 on purgava una severa pena per haver organitzat una revolta a la Cabília, Ait Ahmed visqué en l'exili fins al desembre de 1989. El Front de les Forces Socialistes (FFS), fundat per ell l'any 1963 desafiant l'hegemonia del FLN, aconseguí el segon lloc en la primera volta de les eleccions legislatives del 26 de desembre. Encara que recollint el vot dels cabilenys, el FFS es consolidà com l'única força capaç d'oposar-se al sectarisme del Front Islàmic de Salvació (FIS) i a la prepotència del FLN, utilitzant un discurs modernitzador i obert. La contundència amb què condemnà el colp d'estat l'ha fet guanyar punts entre els algerians que opinen que impedir la celebració de la segona volta electoral ha estat una imprudència.

En canvi, Ben Bella confirmà que és un cadàver polític en beneir el colp. En les eleccions, el Moviment per la Democràcia a Algèria (MDA) no aconseguí cap escó. L'ambigüitat de Ben Bella no tenia espai entre l'integrisme del FIS, l'oficialisme del FLN i el laïcisme renovador del FFS. Un final cruel per un home que ha-

via estat mitificat des que el coronel Huari Bumedièn el derrocà el juny de 1965.

La rigidesa ideològica del Front d'Alliberament Nacional ha contribuït tant al col.lapse del sistema com els errors en la gestió econòmica, la corrupció i una conjuntura internacional que no afavoreix els països subdesenvolupats. La industrialització intensiva, copiant el model soviètic, ha estat un fracàs perquè s'efectuà en detriment de l'agricultura i sense tenir en compte les necessitats reals del país. En els grans complexos siderúrgics hi ha enterrats milions de dòlars que fan falta per a l'habitatge i les infraestructures. El deute extern, calculat en 23.000 milions de dòlars (2,3 bilions de pessetes), és una pesada càrrega quan el preu del petroli es manté en 18 dòlars el barril. El gas natural i el petroli asseguren el 98% de les entrades de divises.

Les fredes estadístiques mostren que en el moment de la independència (1962), Algèria produïa el 70% dels aliments que consumia. Els conreus de la franja mediterrània eren una de les joies de la colònia. L'any 1988, només es produïa el 25 per cent del que es menjava, obligant a l'importació d'ous, cereals, sucre, farina i oli. El motiu: la demografia galopant (10 milions d'habitants el 1962, 25 milions el 1990) i la ineptitud dels gestors de les explotacions agrícoles socialitzades, que fa que el 98% d'elles siguin deficitàries.

Els militars, depositaris dels arrels de la revolució, han estat els més privilegiats. Ni Bumedièn ni Bendjedid els han regatejat res perquè consideren que defensen la puresa revolucionària i la integritat nacional, amenaçada pels contenciosos fronterers amb el Marroc i el separatisme cultural dels cabilenys. Hereus de l'Exèrcit d'Alliberament Nacional que va combatre la presència francesa, els militars es creuen amb el dret d'intervenir en la vida política. Ja ho feren l'any 1965, quan derrocaren Ben Bella, i ho han tornat a repetir ara, per impedir el triomf de l'integrisme, una de les seves obsessions. Formats als països de l'Est, són una élite que no està disposada a renunciar ni al poder ni als privilegis. Aquesta ingerència en el procés democratitzador ha estat un altre dels fracassos de la revolució algeriana.

Antoni Castel

